

Hevesvármegye

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI VARMEGYEI LAP

TARTALOM:

Hodossy Gedeon országgyűlési képviselő: Porkoláb Ferenc emléke.

Dr. Hammersberg Elemérné sz. Kovalik **Ilona** Hatvan: Magyar sors.

Anna főhercegnő és dr. vitéz **József Ferenc** főherceg látogatása Hatvanban a Nekuen féle kertészetben.

Albrecht főherceg és neje látogatása Hatvanban.

A gyöngyösi repülőnap.

Rendezzünk ősszel Egerben hevesmegyei borkiállítást.

Figlár Géza földművelésügyi miniszterigazgató Heves: Villafranca jegyében.

Dr. Szinyei-Merse Jenő országgyűlési képviselő parlamenti felszólalása.

Balogh István a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület titkára Gyöngyös: Budapesti vásár - Lipesei vásár.

Gömbös Gyula miniszterelnököt Hatvan határában küldöttség üdvözölte.

Dr. Friedl Gusztáv az Agrár növényvédelmi R. T. igazgatója Budapest Erdékes növényvédelmi kirándulás Zemenagárd tiszamenti gyümölcsösében.

Az egri Kath. Legényegylet a müncheni nemzetközi legénynapon.

Bukucs Imre okl. gazda, szőlész és borász Eger: A permetező létesítéséről és a permetezés kivételéről.

Hofbauer Arthur törvényszéki hites könyvszakértő Budapest: Felelősség a kereseti és jövedelem vagyonadók ellen. Jegyzői értekezlet.

A Kékes Szálló sajtobemutatója.

Továbbá hírek, beszámolók a megye minden részéről.

HATVAN.
1933. JUNIUS HÓ 15.
IV. ÉVFOLYAM 11. SZÁM.

A Kékes szálló sajtóbemutatója.

Bár két hete, hogy lezajlott a sajtóbemutató, és így aktuálitását már elvesztette a mai rohanó életben ez a látszólag kis jelentőségű esemény, mégis úgy érezzük, hogy nagy mulasztást követnénk el, ha visszapillantást nem vetnénk erre a nekünk, heves-megyeyeknek nagy fontossággal bíró és gazdasági életünket nagyon is érintő eseményre, amelynek országos jelentősége is elvitathatlan!

Mi is történt tulajdonképpen június 1-én a Kékes szálló sajtóbemutatóján?

Bemutatása volt egy remek természeti szépségekkel bővelkedő keretben megalkotott, nagyszerű intézménynek!

Több volt ennél, — két nemesveretű, alkotni akaró és alkotni tudó ember nagyszerű alkotásának felszentelése, volt, — a közvélemény papjai — a sajtó képviselőinek közbenjöttével.

A sajtó, a belügyminisztérium, a vármegye, a kerület és Gyöngyös vezetőknek zászlóhajtása, tisztelgése volt ez a nap dr. Puky Árpád, Gyöngyös város polgármestere s az áldozatkész kivitelező, alkotó Csonka László előtt!...

Dr. Matüs Lajos, a Kékes szálló orvosa köszöntötte kedves, meleg szavakkal a meghívott vendégeket, akik elragadtatással szemlélték az épület legkényesebb igényeket is kielégítő, nagyszerű berendezését.

A közös termék, a szobák, rendkívül izléses és költséget nem kimélő berendezése, a vizgyógyintézet, a konyha, a strandfürdő, a gyönyörű parkozás, mind, mind arról tesznek bizonyosságot, hogy a tulajdonosok a legnagyobb áldozattal, valóban remeket alkottak!

Az épületek és a környék megtekintése után társasbéd volt, amelyen több felszólalás hangzott el.

Zemplény salgótarjáni bányatiszti orvos, Berzen-czey Domonkos, Szeged műszaki főtanácsosa, a „Városok Lapja” szerkesztője, — a belügyminisztérium kiküldötte, a legnagyobb elismerés hangján emlékeztek meg az építők kiváló ténykedéseiről, és dr. Puky Árpád polgármester nagy szuggesztív erejéről, s fáradhatatlan munkásságáról, amellyel az alkotások létrehozására alkalmas atmoszférát megteremtette.

Dr. Hedry Lőrincz, Hevesvármegye főispánja a sajtó képviselőihez intézte lelkes, buzdító szavait, arra kérve őket, hogy zsenialitásukkal mint igazi lelkes magyar újságírók, vigyék hírül az egész országnak az itt létesült igazán nagyértékű alkotás szépségeit és kincseit, és hirdessék a való igazat, hogy ez az intézmény igazán alkalmas arra, hogy a beteg testet, és lelket meggyógyítsa.

Dr. Hodossy Gedeon, a gyöngyösi kerület országgyűlési képviselője találó szavakkal jellemezte a kiváló alkotást, mondván, hogy ez marad a szive Nagymagyarországnak.

Az újságírókhoz fordulva, akik szerinte első fecskéként jöttek ide, kérte őket, hogy az alkotók, a kincskeresők nagy nemzeti fontossággal bíró ténykedéséről lelkük egész szeretetével emlékezzenek meg, és hirdessék, hogy megtaláltuk a csonka haza Tátráját.

„Gyönyörűt láttunk, izléses, szép munkát, egy jelentékeny, hatalmas alkotást.

Nem tintával, hanem szeretetbe mártott tollal fogunk írni,” mondotta a sajtó nevében beszélő szónok.

Dr. Puky Árpád nagyvonalú beszédben válszolt a felszólalásokra.

„A mi országunk gazdasági erőforrásokban nagy, de meddő imádkozást végzünk a magyar Hiszekeggyel, hogyha nem kapcsoljuk be az ilyen erőforrásokat, mint a Mátrát, mert ezek nélkül nincs feltámadás!

A Mátra nem divatcikk, nem végkiürítés. Természeti kincse, a napfényben való gazdagsága igen értékes tényező, s a hivatalos meteorológiai vizsgálat tanubizonyossága szerint 10—18 %^o-kal felülmulta a Tátrát és a Semmeringet is.

A magyar fátum jobbrafordulásában egy fix pont ez a Kékes szálló, amely legfényesebb bizonyítéka annak, hogy a hazafias töke, ha keresi, idehaza is megtalálja a működési terét. amint ezt Csonka László igaz magyar szívének nagyszerű tette fen/esen igazolja is!”

Azóta 2 hét telt el, az odasielő autók nagy tömegei, a hónapokra előre lefoglalt szobák igazolják hogy a Kékes szálló beváltotta már is, és be is fogja váltani a hozzá fűzött reményeket.

A tiszafüredi járás főszolgabírája.

1624/1933. szám.

Pályázati hirdetés.

Hevesvármegye tiszafüredi járásához tartozó Tiszaörs községben lemondás folytán megüresedett és jelenleg helyettesítés útján betöltött vezetőjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma a 62.000 1926 B.M.sz. rendeletben megállapított illetmény a 3000/1932 M.E. sz. rendelettel csökkentett mértékben, továbbá természetbeni lakás, 604 negyszögöl kert és 9 kat. hold szántólód haszonélvezete.

Felhivom mindazokat, akik ezen állást elnyer- ni óhajtják, hogy személyi adataikat, előírt képesíté- süket, erkölcsi- és politikai megbízhatóságukat, ka- tonai szolgálatukat, valamint az eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényü- ket hozzám 1933. évi június hó 20-ig nyújtsák be.

A később érkező kérvényeket nem veszem fi- gyelembe.

A választás határnapját később fogom kitűzni.
Tiszafüred, 1933. június 1.

Dr. FICZERE JENŐ s. k.
főszolgabíró.

A tiszafüredi járás főszolgabírája.

1583 1933. szám.

Pályázati hirdetés.

Hevesvármegye tiszafüredi járásához tartozó Tiszafüred községben lemondás folytán megüresedett közigazgatási jegyzői állásra pályázatot. hirdetek.

Az állás javadalma a 62.000 1926 B.M.sz. ren- deletben megállapított illetmény, a 3000 1932 M.E.sz. rendelettel csökkentett mértékben.

Felhivom, mindazokat, akik ezen állást elnyer- ni óhajtják, hogy személyi adataikat, előírt képesíté- süket, erkölcsi- és politikai megbízhatóságukat, ka- tonai szolgálatukat, valamint az eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényü- ket hozzám 1933. évi június 20-ig nyújtsák be.

A később érkező kérvényeket nem veszem fi- gyelembe.

Az állás jelenleg helyettesítés útján van be- töltve.

Tiszafüred, 1933. június 1.

Dr. FICZERE JENŐ s. k.
főszolgabíró.

HEVESVÁRMEGYE

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP
MELLENK HAVONTA KÉTSZER ELŐZETÉSI ÁRAK: EGY ÉVRE 12 PENGŐ, FELE ÉVRE 6 PENGŐ, NEGYEDÉVRE 3 PENGŐ

Porkoláb Ferenc emlékére.

Írta: Hodossy Gedeon.

Ezer éve magyar könnyek és hősök vére táplálják a magyar vetést!

Pünkösöd vasárnapján is egy hős magyar pilóta vére festette pirosra azt a darab zöld vetést, ott a gyöngyösi repülőtér mellett, melybe Porkoláb Ferenc dicső pilótánk zuhant gépével a reménységbe szökő buzakalászi közepé. Egy újabb de fájdalom, bizonyára nem utolsó mártíra a nemzeti újjáépítés nagy munkájának lelte itt halálát, kit az egész nemzet gyászra kísér sírjába.

Nemzeti ünnepet készült ülni Gyöngyös városa a titáni bekeparanás aláírásának szomorú évfordulóján. Az újjászületés jelképével, egy keresztelési ünnepellyel akart újabb reményt önteni a magyar szívekbe. József Ferenc főherceg és Anna királyi hercegnő jelenlétében, amikor a gyöngyösi repülőtérre a magyar anyagból és magyar mérnök munkájából megszületett „Gyöngyös 33.” légi vitorlász keresztelési-ünnepét tartotta. Ki gondolta volna akkor, amikor ezen a felemelő ünnepélyen Puky Árpád polgármester lelkes üdvözlő beszéde után a költői szívű főherceg gondolatainak vitorlái magasba szárnyaló szövegként hangzott el a magyar ég alatt, hogy a bizalomtól és reménységtől csillagzó szemek ragyogását ismét könnyek fogják elhomályosítani?

De bármily szomorúsággal tölt is el az ifjú magyar pilóta hősi halála, esüggednünk nem szabad, hiszen megszoktuk a magyar golgotajárást, melynek útját könnyel és vérral kell ugyan megszentelni, de amely biztosan elvezet a feltámadás megváltó ünnepehez. Merítsünk reményt és bizalmat a főhercegi pár szavaiból. A „Gyöngyös 33.” fenséges keresztanya szavai szerint: „Miután hazánkban a repülés még nem fejlődhetett ki úgy, ahogy mi azt szeretnénk volna, minden erőnkkel arra kell törekednünk, hogy a magyar repülést mindenkor előbbre vigyük. De fájdalom tudjuk, hogy ez a törekvés áldozatokat és mártírokat követel. Szívünkbe kell vesnünk a főherceg szavait is, aki azt mondta: „A magyar repülés a lét vagy nemlét kérdése és mert mi lenni akarunk, repülni fogunk! Minden repülés egy újabb lépés nemzetünk nagysága fele.”

Isten veled Porkoláb Ferenc, nemzetünk hős pilótája! Te megtetted a legnagyobb lépést, amit

ezen a téren Tőled várhattunk. Felszálltál gépeddel a magasba, ahonnan megláthattad a Kárpátok havas csücskeit, melyek visszaszerzésének vágya tölt el minden magyar keblet. Te ezzel a látvánnyal és ezzel az érzéssel szivedben zuhantál a magyar föld porába. De a lelked újra felszállt olyan magasba, ahová emberalkotta motoros gépeddel eljutni nem tudtál, fel az Isten számolya elé és onnan mutatsz le reánk, zokogó magyarokra.

A magyar népmonda azt tartja, hogyha lehull egy csillag, egy nemes lélek száll fel az égbe. Porkoláb Ferenc! Te csillag voltál a repülés egén. Lehullottál, de nemes lelked felszállt a csillagok honába, hogy igazságot kérjél számunkra a mindenható Istentől.

Emléked minden magyar szívében örökké élni fog és példaképen fog előttünk ragyogni, hogy a magyar újjászületés nagy küzdelmének mi is olyan önfeláldozó harcosai legyünk, mint Te voltál.

Magyar sors.

Írta: Dr. Hammersberg Elemérné.

„Sok a jaj, sok a bán! S ha föl megy minden
nyunkban gabbaszt a borzalom
mégis csak úgy fog pillanat-szöveken
hosszúdal tinomabb fonalon.”

(Mész László)

Egy agyonkínzott, vérző, kis országnak sokat szenvedett városában, a mégis hatalmasan lüktető osi életelő megnyilvánulásának örömnepére gyűlt össze a nemzet egy kis része. Igazán örömnepre. Az anyag, szellem és hit elniakarásának szent megnyilatkozására, hogy rongyokban is tudunk áldozatot hozni, lelki fájdalmak közepette is tudunk alkotni és a reménytelenség mélypontján is tudunk hinni! Hinni abban, hogy nem lebeghet már soká a gyötrelmes sors fölöttünk, mert jönni fog egy új korszak, melyben végre megpihenhet minden szenvedő magyar!

A buzakalászi, égő pipacsokkal teleszórt mezők fölé, a pasztellké Mátra-csücsök régiójába, felszálltak a gépmadarak egy új madártestvérrel. Ez az új madártestvér Gyöngyös város szülőtte, kinban fogant, nyomorúságosan létrehozott, pompás emberi alkotás. látható jele annak, hogy mégis vagyunk és

lenni akarunk minden erőnkkel. És oda repültek ezek a gépmadarak az új testvérrel, a Legmagasabbnak közelségébe, hogy elvigyék Neki könnyes könyörgésünket, az egyetlen életlehetőségért; a régi nagy Magyarorszáért.

Fehér galambokkal együtt cikáztak az azurkék magasságban. Bravuros mozdulatokkal hozsannáztak a sorsok Intézője felé s amikor megpillantották a Kárpátok tetejét, bukdácsoló jókedvükkel nekünk is üzenetet csapongtak, akik a föld porából, aggódva és szivrepesve gyönyörködtünk bennök, hogy ők már látják a jobb jövőndőt! — És akkor egy madár lezuhant.

Fájdalom és csüggedés söpört végig a lelkeken, mint dermesztő szél a meleg júniusi ígéretidőben.

Szinte megbémultunk.

Gépmadársors. . . embersors. . . magyarsors. . . nyögtük magunkban, mi kishitűek. Még mindig, mindenek úgy e nagy örömnél kétszeres ára van? Hiszen ennek a magyar városnak, mely hamvaiból hetszer kelt életre, igazán elég jutott a szenvedésből! S a mi legnagyobb örömünknek, hogy éppen itt villant fel újra az életvágy egy szikrája s egy pillanatra itt csillant fel újra az elérhető nagy cél lehetősége, újra ára van? Mennyi fáradtsággal és könnyel fizettünk, amíg az örömgig eljutottunk, vérrel és élettel fizeltünk, amikor végre örülni kezdünk?

Mert ime, vérző, agyonkínzott embercsont lett a mi hímőkünkönk. Porkoláb Ferenc légügyi főlehelőből, a bátor pilótából, aki a legtökéletesebb testtel, legerősebb szívvvel és leglángolóbb lélekkel kémlelte a feltárló horizontot, hogy üzeneteket közvetítsen?

Borzalommal vegyes reménységgel lestük, vajjon megmarad-e?

Nem lesz-e fekete fátyolba burkolt, ijesztő symboluma, az Ő összeroncsolt teteme, a babonás tizenharmadik trianoni gyászévet lelke mélyén sirató egész fájdalmas magyarságunknak?

Amikor megtudtuk, nincs többé, összeomlottunk.

S ez a legplasztikusabb konstitúcióju, 27 éves magyar hős, egy csodálatos földöntúli, finom mosollyal ajkai körül, feküdt átérzékelhetetlen kínjai közepette a műtőasztalon, fenséges bizonyítékeként annak a heroikus magyar élniakaró energiának és hitnek, mely a letépett vörös huscáfatok és összetört csontok közül is utat keres és talál — akinek mélypontja legmélyebbjéről, a kifürkészhetetlen magasságok felé, hogy oda vigye hatalmas magyar lelke hitét, kísérve mindazok tekintetétől, akik látják Őt így repülni tovább s akik úgy hisznek mint Ő, hogy az eget Urának zsámolyánál elmondja: „Uram! a Te neveddel ajkamon, a Hazámért meghalnom is öröm. . .”

Ennek a magasröptű madárnak ilyen áldozatát és hitét, meg fogja áldani a magyarok Istene.

Az egri érsek bérmautja. Dr. Szmracsányi Lajos egri érsek a pünkösdi ünnep alkalmából Miskolcon személyesen szolgáltatta ki hiveinek a bérmálás szentségét. Borsod megye határán *Borbély-Maczkó Emil* főispán, Miskolc városa nevében pedig dr. *Hodobay Sándor* polgármester üdvözölte a főpásztort és kíséretét. Szentmise után, amelyet az érsek első áldozata bemutatásának a helyén pontifikált, rövid megszokással egész nap osztotta a bérmálást s közben a keresztyén szervezetek és társadalmi egyesületek tisztelgő küldöttségeit fogadta. Pünkösöd másnapján autón érkezett vissza székvárosába.

Anna főhercegnő és dr. József Ferenc főherceg látogatása Hatvanban a Neckuen féle kertészetben.

Lapunk múlt számában a főhercegi családnál tett látogatásunkról szóló referádánkban megemlékeztünk azon megisztelő ígéretről, hogy a főhercegi pár a gyöngyösi repülőnapra való ut alkalmával meg fogja látogatni Hatvanban a Neckuen féle híres szegfűkertészetet.

A királyi fenségeket az ujhalmi vámnál Vig Vilmos felelős szerkesztőnk és a hatvani cserkész-csapat 2 tagja várta, és átnyújtották a fenséges párnak a Neckuen féle kertészetből való gyönyörű szegfűcsokrot, amely Hatvan község szalagjával volt ellátva.

Az esti órákban Gyöngyösről visszatérő fenségeket felelős szerkesztőnk, Turi János községi bíró és Nagy József törvénybíró fogadták, akiknek kalauzolása mellett tekintették meg Neckuen Horst kertészetét. Ötenségeék a legnagyobb elragadtatás hangján emlékeztek meg a látottakról és őszinte örömkönnel adtak kifejezést, hogy alkalmuk volt ezt a gyönyörű kertészetet megtekinteni.

A királyi fenségek távozásuk előtt egyes remek példányokból megrendelést is eszközöltek saját kertészetük részére.

Albrecht főherceg és neje látogatása Hatvanban.

Előkelő, magas látogatói voltak E. hó 13-án Hatvannak. Báró Hatvany Endre vendégeiként Hatvanban időztek Albrecht főherceg és neje. Megtekintették a vendéglátó házigazda kalauzolása mellett a nagyteleki és nagygombosi uradalmakat, megsejmellették a cukorgyárat és látogatást tettek a báró Hatvany család városi kastélyában is.

A magas vendégek tiszteletére délelőtt Hatvany Endre báró lunchot adott, amelyen Albrecht főherceg és nejen kívül résztvettek bíró Radvánszky Albert felsőházi tag, Szinyei-Merse Jenő cs. és kir. kamarás, országgyűlési képviselő és báró Hatvany Ferenc is.

A főhercegi pár a késő délutáni órákban tért vissza Budapestre.

A gyöngyösi repülőnap.

Nekem a száraz riport jutott osztályrészül, a lelki részről nálamnál hivatottabbak számoltak be.

Hihetetlenül nehéz feladat. Még ma is érzem egész testemben s lelkemben annak a hulló csillagnak szörnyűséges képét. A rémület fagyja még nem olvadt fel a nézőkben, gyászlatyolos lelkünk még most is sajog a magyar sors jobbrafordulásáért küzdő hősi halottunk tragikus sorsa felett.

A repülés színhelyén összegyűlt ezek lelkes éljennel köszöntötték a körükben megjelent Fenséges párt.

Dr. Puky Árpád polgármester messze csendülő hangon, mélyen átértzett, lelkes szavakkal köszöntötte Anna főhercegnőt és férjét, dr. vitéz József Ferenc főherceget. „Nehéz szavakat találni arra, hogy méltó módon kifejezzük lelkünk bensőséges köszönetét azért a nagy megtiszteltetésért, hogy a mi szerény körünkben Fenségtök megjelentek.

Boldogság tölti meg lelkünket, mert konstatálni tudjuk Fenségednél a nagy lelki hasonlatosságot nagynevű őseivel, a nagy „Palatinusokkal,” akiknek szíve a magyar nemzet szívével mindig összecsendült.

Lelki szemeink előtt áll Fenséged daliás atyja, aki a háború vérzivatarában együtt élt katonáival s akinek a szempillantása sem rezdült meg a harc legvéresebb óráiban sem, de részvétet érzett katonáinak legkisebb bajával szemben is, akiket igazi atyai szeretettel vett körül.”

Lelkes szavakkal köszöntötte ezután dr. Fabinyi Tihamér kereskedelmi minisztert, aki előtt feltárta a Mátra gazdasági erőforrásának értékét és kérve kérte, hogy mint a város nagy barátja, a Mátra legnagyobb ellenségének, a pornak legyőzésében hathatósan működjön közre! Szíve egész melegével emlékezett meg a repülők nagy munkájáról, hálás köszönetet mondott vitéz Rákosy György tábomoknak igaz lelkéből eredő segítségnyújtásáért, valamint az Aero szövetségnek, és a Műegyetemi Sportrepülőknek is, akik a gyöngyösi repülőket testvéri szeretettel támogatták.

Dr. vitéz József Ferenc főherceg meghatva mondott köszönetet az üdvözlő szavakért. „1918-ban leégett Gyöngyös városa, és Önök lelépítették azt, dacára annak, hogy a nehéz viszonyok folytán reménytelennek látszott a helyzet. En ezt szímbolumként tekintem és most, midőn a magyar repülés legifjabb gyermekei között vagyok, szentül hiszem, hogy hasonlóképpen szomorú sorsra jutott hazánkat is sikerülni fog felépíteni! A magasba felrepülve látam a Mátra ormait, és en láttam, hogy milyen összeforrott elvillász hatatlan ennek az országnak teste, és szent meggyőződése, hogy azok a repülők, akik itt most a magasba emelkednek, meglátják ebben a képben a magyar jövő beteljesülését!”

Mint a törhetetlen meg nem alkuvás nagy szorgasztív erővel rendelkező példaképeről emlékezett meg a királyi herceg dr. Puky Árpád polgármesterrel, meleg elismeréssel adózott Janka Zoltán mérnöknek, a „Gyöngyös 33” tervezőjének és Bartha Istvánnak, mondván: „En tudom, hogy milyen hihetetlen küzdelmet kell folytatni a tervezésnél az anyaggal, a levegővel, a magyar jövőért.”

Ezután Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter tartotta meg nagyhatású beszédét, visszapillantást vetett ő is Gyöngyös tragikus multjára, a koronás király látogatására, dr. Puky Árpáddal külföldön történt megismerkedésére és hangsúlyozta, hogy milyen boldog örömmel jött erre a nagy napra, hogy ezáltal is tanújelét adja úgy a maga, valamint a magyar kormány nagy szeretetének a magyar jövőért dolgozni nem szünő repülők, és a Mátra jövőjéért küzdő Gyöngyös város vezetősége iránt. „Ebben a magyar fajban mérnöki zsenialitások vannak, őstehetség ereje szunnyad bennük. Nem szabad szem elől tévesztelnünk a biztos magyar jövődőt, s a legnehezebb időben kell a nemzet jövőjét ápolni! A magyar aviatika és a Mátra jövőjéért küzdők számíthatnak a kormány legnagyobb támogatására. Fanatikusan hi-

szek a magyar jövődében, megtaláltuk, megismertük egymást, — s ebben a környezetben a hitem megdönt-hetetlen valósággá válik, hogy naggyá lesz a magyar!”

A beszédek elhangzása után Anna főhercegnő a szokásos módon pezsgővel meglocsolta a „Gyöngyös 33” vitorlázógépet, „Trianon napján, a magyar jövőért” jeligével!

Gyönyörű volt a repülők munkája. A sokezer főnyi közönség valósággal lélekzetét visszafojtva, szívszorogva leste a repülők mutatványait. A motoros és a vitorlázó repülők érzve a nap nagy jelentőségét, szinte egymással versenyre kelve végezték szebbnél szebb mutatványaikat.

Az a kétfedelű gép, amelyet Porkoláb Ferenc légügyi főellenőr vezetett, valósággal csodálatra ragadta a nézőközönséget. Néztük, néztük a halált-megvető bátorsággal végzett fordulatokat, majd egyszerre mintha láng gyúlt volna ki a ország motorjánál, a megdermedt közönség rémülettel látta, hogy a gép több gyors fordulatot téve lezuhant.

Halálos sebével a kivonult mentők a gyöngyösi kórházba szállították a pilótát, ahol dr. Hammersberg Elemér tb. vármegyei tisztifőorvos és dr. Urbányi főhadnagy orvos megoperálták. A nehéz műtét után a súlyosan sebesült pilóta állapota annyira javult, hogy remény volt az életbenmaradásához, másnap reggel azonban hirtelen rosszabbra fordult az állapota és a tragikus sorsú hős pilóta elhunyt.

Itt említjük meg, hogy vitéz Rákosy György tábornok meleg hangú levélben köszönte meg dr. Hammersberg Elemérnek segítségnyújtását.

Rendezzünk az ősszel Egerben heves-megyei borkiállítását!

A legutóbb megtartott budapesti nemzetközi árumintavásár volt a legszomorubb bizonyítéka annak, hogy milyen hihetetlen nemtörődömséggel kezeltenek vármegyénkben a legfontosabb kérdések is. Peldátlan nemtörődömséggel és flegmával állunk félre és tétlenül nézzük, hogy az ország gazdasági életének megmaradt kis véreceskéi más felé folydogáljanak.

A legutóbbi árumintavásáron is, a Teleki téri vásárt is megcsúfoló zsvajban mindenféle vidék borkiállításának nevét lehetett hallani, s csak egyetlenegy hely volt, ahol a legszebb piano hangon kínálgattak egyetlenegy fajta gyöngyöskörnyéki bort. A tokaji bor példája mutatja, hogy megfelelő reklám mellett milyen mértékben lehet fellokozni a belső fogyasztás nagyságát!

Eminens kötelességünk tehát, vármegyénk jól felfogott érdekében, hogy a vármegye amugy is nehéz helyzetben lévő termelői kiváló minőségű borainak legalább a belső piacon vevőt, fogyasztót szerezzünk. Hogy ezt megteheszük, mindenekelőtt is kötelességünk a legsürgősebben, ősszel, a szüret alkalmával megszervezni Egerben a vármegyei borkiállítását. Erre a kiállításra megfelelő propagandával és filléres vonatok igénybevitelével oda lehetne vonzani az érdeklődők egész seregét, sőt a külföldről is lehetne megfelelő kedvezményekkel érdeklődőt, vevőt szerezni!

A Hevesvármegye munkatársának alkalma volt e fontos kérdésben vármegyénk főispánjával, dr. Hedry Lőrincsel és Okolicsányi Imre alispánnal is megbeszélést folytatni, s örömmel közölhetjük, hogy mindketten késznek nyilatkoztak a termelők érdekeit szolgáló eme rendkívül fontos ügyet a legnagyobb odaadással támogatni.

Villafranca jegyében.

Irta: Figlár Géza.

Most, hogy a négyhatalmi egyezmény aláírása miatt örömujjongás tölti el barátaink és ellenségeink országait, igazi bünbánattal gondolok arra, hogy akkor, amikor gróf Bethlen István és Nagy Emil a revízió hivatalos hangoztatásának kérdésében szembe fordultak egymással, én is Nagy Emilnek adtam igazat.

De úgy látszik, hogy a legjobb szándékú államférfiaink közül is, egyedül csak gróf Bethlen tudta, hogy ha mi — gazdaságilag és katonailag tönkre silányított — csonka kis nemzet, megerősödésünk bevárása előtt hivatalosan a nemzetközi politika műhelyébe dobjuk a revízió szent fonálát, akkor azt nem fogják beleszőni a világbéke oltárterítőjébe, hanem közönséges hajtóostorrá sodorja a nagyhatalmak özö érdeke.

Szomorú, hogy gróf Bethlen István aggodalma valóra vált, és a négyhatalmi egyezmény a magyar nemzetre nézve azzá lett, ami 1859-ben Olaszország szempontjából a villafrancai béke volt. Csalódás, a revízió elhalasztása, elnyomó ellenségeink diadala.

Ám a magyar Risorgimentót, elszakított területeink egyesítését, az óhajtott revíziót, már utjában nem állíthatja meg semmiféle egyezmény sem.

Erős hittel hiszem, hogy nem soká el fog következni az az idő, amikor a mi magyar Cavourunknak is joga lesz felkiáltani „Aldott legyen a négyhatalmi egyezmény!”

Szentül meg vagyok győződve, hogy kormányunk a lemondás helyett ez alkalomból szintén magáévá teszi a nagy olasz államférfiú elvét: „Követtem egy utat. Utamat elvágják. Ej, hát más utra fogok térni!”

De országunk minden lakosának is tudnia kell, hogy ha mi, magyarok nem térünk el a revízió kérdésében eddig követett politikai iránytól és ha utunkban főleg az önmagunk erejére támaszkodunk, célhoz érünk, mert ameddig a történelem kezdetének kódén át tud hatolni tekintetünk, mindenütt csak azt látjuk, hogy mindazok az államok kiheverték a sors csapásait, amelyek önerejük fejlesztését tekintették a legfőbb segítő eszköznek.

Ahhoz azonban, hogy egy nemzet önerejének forrásaiból annyit tudjon meríteni, mint amennyi ujjászületéséhez szükséges, elmaradhatatlan, hogy azok az erőforrások azon elvekből tápláltassanak, amelyek az államot megteremtették.

Elődeinket, mint minden pásztornépet, vándorlásaik során a földművelés felé vezető végcél hajtotta és csak azért telepedtek meg mai hazánk területén és azért áldoztak határaink megvédéséért egy ezredéven át tengernyi vérrrel, mert a Duna medencéjének éghajlati-, domborzati-, és vízrajzi viszonyaiban a magyar természetének legjobban megfelelő földműves államalkotás összes feltételét megtalálták.

Kifejezésre jut ez törvényeinkben is a szent korona elmélet tanában, amidőn a földet kizárólag a nemzet eltartására szolgáló vagyonnak tekintti.

Nem szabad tehát szem elől téveszteni soha, hogy a magyar, az európai idegen népmilliók tengerében, maroknyi volta dacára, csak azért tudott fennmaradni, mert mint földművelő állam sohasem veszélyeztette szomszédjai érdekeit a világtermelés versenyében.

Amint letagadhatatlan, hogy a háborúba benünket az ipari Németország sodort, úgy minden vitán felül áll az is, hogy azért is maradt ki a revízió a négyhatalmi egyezmény szövegéből, mert az utolsó 15 év alatt Magyarország, a földműves érdekek kárára, összes erőforrásaival az ipar fejlesztésének és megóvásának szolgálatában állott.

Szakítani kell ezzel az irányzattal. Minket az Isten földműves állannak teremtett, maradjunk csak mi továbbra is földműves állam.

Értsük meg végre a trianoni békediktátumban rejlő nagy tanulságot. Szörnyű megcsönkítésünk csak azzal magyarázható, hogy bosszúból, a magyar helyett, az oláh és a szerb államoké akarták az európai szükségletnek megfelelő földműves államná formálni.

A revízió békés uton való elérése iparfejlesztéssel kapcsolatban összeférhetetlen. Sem Olaszországnak, sem Németországnak, de még Angliának sem áll érdekében, hogy a Balkán kapujában az Adriai tenger mellett egy külföldi versenyre képes ipari államot alakítson. Ezzel szemben minden európai iparos államnak, bármily hatalmas legyen is az, első rendű érdeke, hogy Magyarország fogyasztóképes, erős, földműves állam legyen, mert a földműves állam és a béke közös fogalom.

Ha a magyar kormány revíziós programjára, a világ a négyhatalmi egyezménnyel felelt, kétszeres kötelessége a kormánynak továbbra is a revíziót, mint a legsürgősebben megoldandó feladatot kezelni és irányt változtatva ennek megvalósítása érdekében a szükséges erőket ott keresni, ahol azok szunnyadnak, a hazai rögben és az azt verejtékével öntöző földműves társadalomban. *Mert a földműves társadalom a magyar nemzet fennmaradása és újjáépítésének szempontjából, az egyetlen igazi érték.*

Ha ez bekövetkezik akkor mi is elmondhatjuk: hogy áldott legyen a négyhatalmi egyezmény.

Ezt akartam a nemzeti egység pártjának országos zászlóbontása alkalmából előadni, hogy tanulságot tegyek arról, hogy mi, magyar gazdák igenis tudjuk, hogy a mi boldogulásunk nélkül ebben az országban senki sem képes nagy tetteket megoldani és hogy mi szívesen alátámasztunk minden olyan hatalmat, amely a földműves Magyarország boldogulását tettekkel bizonyítani kész lesz.

Dr. Szinyei-Merse Jenő, a hatvani kerület országgyűlési képviselőjének parlamenti felszólalásai.

Szinyei-Merse Jenő, a hatvani kerület képviselője a parlament legutóbbi üléseinek egyikén értékes beszéd keretében behatóan foglalkozott a kisiparosság régen vajdó két súlyos sérelmével, a kontár és a közüzemi kérdéssel. Tekintettel a kérdés nagy fontosságára, a felszólalást az alábbiakban nagyobb részletességgel ismertetjük:

A miniszter ur tegnapi nagyszabású beszédében a kisiparos-társadalommal kapcsolatban, mint a legilletékesebb hely, tette azt a nagyon fontos kijelentést, hogy a kisiparosság társadalmi szempontból felbecsülhetetlen jelentőségű és a kapitalisztikus termelésnek erősebb pillére, mint a nagyipar. Meggyőződésem, hogy a miniszter úrnak ez a megállapítása a Ház minden oldalán osztatlan elismerésben részesült, és élénk visszhangja támadt mindnyájunk szívében. A miniszter ur egyben ezen a megállapításon túlmenőleg kijelentette, hogy a kisipari kérdések megoldásához minden erejével hozzájárul és a részéről már eddig is tett intézkedéseken kívül azokat a kérdéseket is meg óhajtja oldani, amelyek már régóta tárgyalások anyagát képezik és amelyeknek megoldását a kisiparos társadalom már régóta s mind sürűbben kéri.

A miniszter ur ezek között megemlítette a kisiparosságnak talán két legfőbb sérelmét, a kontárkérdést és a közüzemi kérdést. Szeretném a mélyen t. miniszter úrnak és egyben a mélyen t. Ház tagjainak is figyelmét felhívni ennek a két fontos kérdésnek egy olyan szempontból való elbírálására is, amely ma, a nehéz állampénzügyi viszonyok között, szerény megítélésem szerint döntő jelentőségű ennek a kérdésnek mielőbbi megoldására nézve.

Ez a szempont, amelyre bátor vagyok nyomatékosan ráutalni, az, hogy kisexisztenciák, tehát az önálló kisiparosoknak is, mint adóalanyoknak az állami finansziákra nézve végtelenül nagy fontosságuk és jelentőségük van. Ha ugyanis megfelelő intézkedések tételével nem sietünk bizonyos mértékig az adóalanyok fizetőképességének alátámasztására, akkor — az én megítélésem szerint — az adófizetők nem lesznek képesek megközelítőleg sem kielégíteni adófizetési képességükkel azokat a szükségleteket, amelyek egy modern állam háztartásában a legszigorúbb takarékosságnak a szem előtt tartása mellett is kétségkívül jelentkeznek. Az én megítélésem szerint tehát egy helyes állampénzügyi politikának arra kell irányulnia, hogy az adófizető polgárok adófizető erejét és adófizető képességét a lehetőséghez lepest megerősítse és alátámassza. Már pedig az tagadhatatlan, hogy a kisiparosságnak az előbbi két óhaja, a kontárkérdés megoldása és a közüzemi kérdésnek bizonyos nyugvópontra juttatása és elintézése a leg-súlyosabb mértékben befolyásolja a kisiparosok adófizető képességét. Nem is tudom, hogy vajjon a kontárkérdés annyira sürgetett megoldásánál nem az játszik-e igen erős mértékben közre, hogy a kisiparos joggal úgy érzi, hogy míg ő, az ő keresete után kereseti adóval s amennyiben megüti a mértéket, még összes jövedelme után és keresete után jövedelmi adóval, esetleg vagyoadóval is meg van róva, addig a kontár rendszeren egy többé-kevésbé meg nem fogható és adó szempontjából nem is konstatalható foglalkozást üzven, mindezekről a terhektől mentesítve van, és ennek folytán sokkal előnyösebb hely-

zélből konkurrálhatják le a jogosult iparüzésre képe-sített iparost.

Ugyanezt a relációt vélem felfedezni a közüze-mek és az iparosok szempontjából is, mert hiszen a közüzemeknél nemcsak jogosulatlan iparüzésről lehet beszélni, hanem egy bizonyos fokú hendikep-pelt helyzetet is látok a közüzemek javára. Amint méltóztatnak tudni, a közüzemek a fennálló törvé-nyes rendelkezések értelmében társulati adó alá es-nek, az önálló kisiparosok pedig — amint már az előbb is voltam bátor említeni — általános kereseti adóval, illetőleg jövedelmi és vagyoadóval vannak megróva. Azonban az állam, a törvényhatóságok, a községek, a városok vállalatai, tehát általában a ha-tósági üzemek, a közüzemek közül a vonatkozó tör-vény értelmében állandóan mentesek a társulati adó alól az államvasutak, továbbá a törvényhatósági és a községi, városi közkórházak, vásárcsarnokok, köz-vágóhidak, vízvezeteki, csatornázási, személfuvaro-zási és közvilágítási vállalatok. E felsorolt hatósági üze-mek további fenntartását véleményem szerint az általuk nyújtott szolgáltatások megbízhatósága és ár-szabályozó hatása feltétlenül indokolja. Azonban mint társulati adóalanyok — éppen mert mentesítve vannak ezen adók alól — nem jönnek számításba. Marad tehát társulati adó szempontjából a hatósági üzemeknek az a másik csoportja, amely a világhá-borut megelőzőleg is kezdett már előjönni, főleg azon-ban a háborús gazdálkodás kényszere duzzasztotta és növesztette meg ezeket olyan nagy mértékben és a háborús viszonyok következtében avatkoztak ezek bele mindinkább a magángazdálkodás feladatkörébe nyuló ipari tevékenységbe.

Méltóztatnak tudni, hogy a társulati adó kulcsa ezeknél az üzemeknél 5—15% között mozgott eddig. — nem szólva most a rendkívüli adópótlékokról, — szemben a társulati adó alá eső egyéb magánvál-lalatokkal, amelyeknél a társulati adó kulcsa 16—30% -ig emelkedik. A hatósági üzemeknek az a cso-portja azonban, amely ezt az amugy is mérsékeltbb társulati adókulcsot tartozik fizetni, ha valóban azt a célt szolgálja, amelyre tulajdonképpen annakidején alakult, hogy tudniillik nem nyereségre dolgozó vál-lalkozás, hanem bizonyos árszabályozó hatást óhajt gyakorolni, ebben az esetben nem igen mutathat fel nyereséget, tehát mint társulati adóalany, többé-kevésbé megint kiesik. Amennyiben pedig a ható-sági üzem azt a politikát folytatja, hogy nagy nyere-ségeket iparkodik elérnie és az így előálló jövedelmi feleslegeket a közületi háztartásba, a községi és városi háztartásba adja bele pótdadók csökkentésére, ezt sem tartom helyes politikának. Mert sokkal helyesebb az én megítélésem szerint, ha a közüze-mek produktumainak ára olyan alacsonyra mérsé-keltetik, amennyire a deficitmentes gazdálkodás meg-engedi, semmint, hogy a nyereségekre való törekvés esetén az a nyereséget beadják a közületi háztartás hiányának pótlására. Nézetem szerint ugyanis ezzel csak a tehetősebb rétegeknek adóterheit könnyítjük, amely rétegek tudvalevőleg pótdadóval járulnak hozzá a községi háztartás terheihöz.

A jun. 8-i ülésen az allami költségvetés pénz-ügyi tárcájának tárgyalásánál ugyancsak felszó-lalt Szinyei-Merse Jenő képviselő, és rámutatott azon

sajnálatos helyzetre, amelybe a hátralékos adózók kerültek, akik a mai miserábilis termény és állatárak idejében kényszerülnek adóhátralékukat leróni, amelyet annakidején, a 32–34 P.-ös buzaárak idején jóval könnyebben kifizethettek volna. A kíméletes adóbehajtásnak a lehetőség határain belül maga is híve.

A közterhekre vonatkozólag megállapította, hogy azok igen magasak, azonban a modern államháztartás másra, mint adóbevételekre bajosan támaszkodhatván, sajnos, egy bizonyos fokon alulra a terhek alig csökkenthetőek. Legfőbb teendő tehát szerinte az adózók fizetőképességének alátámasztására: a gazdasági vérkeringés felfrissítése, a munka és a kereseti lehetőségek megteremtése, a mely terv egyébként a kormány gazdasági programjának alapját képezi.

Szó tárgyává tette annak a szükségét, hogy módot kellene adni a Ház tagjainak arra, a költségvetési előirányzat tárgyalásánál, hogy a költségvetésnek esetleges számszerű megváltoztatására is befolyást nyerjenek.

Az adóreform kérdésében előadta, hogy bár a pénzügyminiszter szerint egy átfogó adóreformra a mai viszonyok között az időt nem látja elérkezettnek, mégis éppen a mai rendkívüli viszonyok azok, amelyek az a lörendszerben fennálló hibákat oly nagy fokban észlelték, hogy egy átfogó, szerves adóreformhoz való előmunkálatokra feltétlenül szükség volna. Ezeknek az előkészítő munkálatoknak egyik igen fontos része az adóstatistika, amelyet éppen az ő multévi javaslata alapján készítettek. Ennek kiegészítéséül javaslatba hozta, hogy a legközelebbi adóstatistika összeállításánál a vállalatok neme szerint is részletezni kell a társulati adóból eredő jövedelmet.

Még egy igen fontos dologra hívta fel a miniszter figyelmét, s ez az adókető elsőfokú hatóságnál működő tisztviselők továbbképzésére és illetményeiknek bizonyos mértékben való emelésére vonatkozott. Az elsőfokú adókető tisztviselők kezében — mondotta igen helyesen — óriási hatalom összpontosul, másrészt pedig mindenre kiterjedő ismeretkörre van szükségük, ha tényleg a helyzet magaslatán állva akarják az adóketést első fokon helyesen megejteni. Gondoskodni kell tehát a továbbképzésükről, és arról is, hogy anyagilag függetlenebbé tegyék őket, mert óriási munkateljesítményt kívánunk tőlük.

A tartalmas és értékes felszólalások után melegen üdvözölték Szinyei-Merse Jenőt.

Imrédy Béla pénzügyminiszter ugyanezen ülésen tartott felszólalásában hivatkozott Szinyei-Merse Jenő előadására is, és maga is kijelentette, hogy ő igen helyesen mondotta, — az adóketések kérdésére éppen a tisztviselő-képzésen keresztül kell a legnagyobb súlyt helyezni. Az adóketések kérdése tényleg ma egyike a legnehezebb kérdéseknek, mert nem elég ismerni az illető adózó személyes élet-körülményeit, hanem ismerni kell azt is, hogy az a foglalkozási ág, amelyben van, minő konjunkturának örvend.

Budapesti vásár—Lipcsei vásár.

Irta: Balogh István.

A most lezajlott budapesti vásárt hazai közönségünk igen tekintélyes része, közel félmillió ember nézte meg. A vásár 10 napig tartott, egy helyen, a városligeti Iparcsarnok környékén koncentrálván, látványos, színes összeállításában maradandó benyomások keltésére volt alkalmas. Komoly érdeklődő számára egész napos lárasztó barangolás után a magyar ipar és egyes östermelési ágakról meglehetősen áttekintő kép alakulhatott ki; a látványosságokat, modern reklámot, új izlést kereső számára is sok érdekes látványlával szolgált a vásár.

Szépen kiállított és jól összeállított, magyar—nemzet-francia katalógusa szintén a legjobbak közé tartozik, amilyet ilyenemű vásárokon találni lehet.

Hibájul róható fel a budapesti vásárnak az áttekinthetőség hiánya, a labirintusszerű elrendezés, az egyes szakmák csoportosításában mutatkozó elszórtaságok, végül sok szakmának a nagyon hiányos képviselet. Példákkal illusztrálva: a magyar bőrki-készítő iparnak mindössze 1 képviselője volt látható, a nagyon fejlett kosziparból egyetlen egy sem. Mindkét iparág nagyon fontos gazdasági jelentőségű, hazánkban elég fejlett is, képviselőik mégsem voltak ott.

Ugyancsak hibája a vásárnak az is, hogy keresve keresett fülkéket is alig lehet megtalálni, vagy nagyon hosszas keresés után. Az egyes fülkék számolás nélkül való, holott a számok után tájékozódva, könnyen meglelné a látogató a keresett céget.

Hibája a vásár kiállítóinak az, hogy lejelentkezett helyeket üresen hagytak, vagy előzőleg más elgondolás szerint csoportosított és tervezett kiállításukat utóbb (talán pénzügyi okoknál fogva), kisebb és kevésbé megfelelő helyen hatástalanul rendezték meg. Különösen az u. n. utazás, nyaralás, és városok csarnokában vallottak ilyen hibára az üresen ásitó fülkék és falterületek.

Végül kereskedelmi szempontból egyes csoportokban hiba az, hogy az óriási tömegben hömpölygő laikus közönség nagymérvű érdeklődése annyira igénybeveszi a kiállítókat, hogy viszonteladók részére való tárgyalási lehetőségeik alig maradnak.

A hibák il szemben a következő nagyelőnyöket mutatja fel a budapesti vásár. Érintkezés közvetlenül a fogyasztókkal, ami lehetővé teszi a közönség izlésének megismerését és egy-egy újdonságként bevezetni szándékolt árucikk iránt tanúsított érdeklődést. További előny az, hogy éppen ilyen cikkeket csoportjaiban meg is van engedve a minták árusítása, amivel a vásárt látogató közönségnek egyrészt a vételkedve nyerhet kielégítést, de másrészt az így forgalomba kerülő minták elég széles körben terjednek el és ösztönöznek a további vásárlásra, illetve az árunak a rendes kereskedelmi menetben való beszerzésére olyanok részéről, akik ezeket ismerőseiknél látták.

Nagy cégek, illetve gyárak bemutatói, különösen a textil szakmában, nagyméretű, művészi elrendezésben színek, minták, minőségek ismertetésével széles körben terjesztenek divatot, biztosítanak izlésjavulást, végül exotikumok, ultramodern dolgok sikere iránt folytatott vizsgálatok ugyanilyeneknek a közönség közvetlen ítélete elé való bocsájtása útján azonnal dűlőre jutnak, mert hiszen a közönség véleménye nyilvánításában Budapesten sem tartózkodó, és felkarol, vagy leterit újdonságokat. A felkaroltak biztos

gyártási bázisra jutnak, a leterítettek megóvják a velük kísérletezőket további meddő anyagi áldozatoktól.

Talán legnagyobb jelentősége a vásárnak, különösen az egyre tornyosuló külkereskedelmi nehézségek között az, hogy igen sok szakmában úgy tömeg, mint minőségi árú hazai produkcióban bőségesen ledelezhető. A magyar életrevalóság, munkakészség, szakmai tudás és a nyugati színvonal elérése iránti törekvések laikus szemlélőben is felemelő érzést keltenek, a nemzet erejében való hitet és bizalmat erősítik.

A magyar árumintavásárok új intézmények, annak ellenére, hogy már egy ízben, tavaly, jubilált is a vásár intézménye. A legősibb ilyen vásárintézmény a lipcsei vásár. Már a XII. század közepén híresek voltak a lipcsei vásárok, már a XV. században nagy szabású nemzetközi kereskedelmi vásárokká nőttek ki. Lipcse kedvező fekvése közép-európai kereskedelmi számára, beleértve az északi államokat is, ezeket a nagy vásárokat igen keresettekké tette, amit fokozott a lipcsei nagy nyomdaipar és a világ talán legnagyobb szőrmekereskedelmének lipcseben való koncentráltsága. A vásárok a XIX. században annyira megnöttek terjedelmükben, hogy azokat át kellett szervezni és új alakultak ki az évente, és tavasszal és ősszel egy-egy héttig tartott *árumintavásárok*.

A régi vásárok alkalmával ugyanis annyi árút vitték oda az egyes szakmák képviselői, gyárosai, hogy lehetőleg minden kereskedőt áruval ki is tudtak szolgálni, s az, aki bevásárolni ment oda, szerkesztve mindent haza szállított a vásár után. A régi kalmárvilágnak ezen rendszere drága volt, de azzal az előnnyel járt, hogy nem kellett egész Németországot bebarangolni a sokféle cikkért, mindent meg lehetett Lipcseben vásárolni.

A közlekedés fejlettsége fölöslegessé tette a vásárokat most is így megrendezni, már a nyolcvanas években egyre több kereskedő és gyáros úgy intézte a dolgát, hogy csak mintákat hozott magával, rendelést vitt fel és azután vasúton szállította el a megrendelt árut gyártelepéről, vagy kereskedelmi raktárából. Ez a módszer annyira bevált, másrészt a gyárak és a nagykereskedelmi cégek számszerű gyarapodása is annyi helyet kívánt volna, amennyit Lipcse rendelkezésére bocsájtani nem tudott. Így lett általánossá a Lipcseben rendezett vásárok számára az árumintavásár rendszere, ami azután teljes mértékben be is vált.

Ezeket a lipcsei vásárokat azonban nem a nagyközönségnek rendezik. Ezek a vásárok a kereskedelem vásárai, itt mutatják be a gyárosok új gyártmányait, az exotikus államok importőrjei új cikkeiket, itt jelennek meg a háziipart foglalkoztató német nagykereskedelem exponensei áruikkal.

A lipcsei vásár két részre tagozódik. Egyik része a technikai vásár, másik része az árumintavásár.

A technikai vásár nagyon hasonlít a budapesti vásárhoz, amennyiben ez mindenki számára belépőjegy mellett hozzáférhető is. A népek csatája emlékére, mely 1813-ban volt, emeltek a németek Lipcseben egy óriási, 91 méter magas emlékművet, ennek a közelében van a vásárterület, ahol az évek során lassanként 11 óriási csarnok épült fel. Van közöttük olyan, amelynek a szélessége 60, hossza 80 méter, s egyetlen oszlop sincs benne. Ilyen és ehhez hasonló csarnokokban kerülnek a technikai újdonságok:

erőgépek, szerszámgépek, közlekedési eszközök, vasipar, faipar, vegyszeti, építészeti ipar, villamossági ipar gyártmányai kiállításra. Kiegészíti ezt az u. n. újdonságok csarnoka, amelyben nagy vásár folyik új és legújabb találmányok árusításával az önműködő nadrágtartótól kezdve a beretvapengével felszerelt ceruzaheggyezőn át a noch nie dagewesen mosóporig.

A közönség számára nem férhetők hozzá a vásár árumintarészei. Ezek ezidőszerint a város főbb utvonalaiban épült nagy 5-, 6—7 emeletes vásárpalotákban (Messhaus) vannak elhelyezve. Ezek a külsőleg rendez városi lakóházakhoz hasonló paloták kizárólag a vásárok számára készültek. Lehetőleg azonos kereskedelmi szakmát ölelnek fel. Az idén már 11 ilyen palota volt üzemben. Mindegyikben több lift, ingyen használattal, mosdók, toilettek, díjtalan használattal, hideg, meleg vízzel, törülközővel, emeletenként tárgyalószobával, telefonokkal, irógépekkel stb.

Ezekben a palotákban vannak elhelyezve: textil, porcellán, üveg, kerámia, bőr, díszmű, műszer, ótvás, órás, sport, kis vasárú, háztartási eszköz, szerszám, iparművészet, fényképezés, optika, mérő és mérleg, világítás, papír, reklám, csomagolóanyag, gummi, kémiai és gyógyszeranyagok, végül a bútorszakmák. Elképesztő nagy tömege az árúknak és az árusoknak. A Petershof nevű 5 emeletes palotában, mely két utcaközt tölt be, kizárólag játékok vannak itt az állandó helyei. De ugyancsak játék foglalja el az Union Messhaus 2 legfelső emeletét és a Messhaus Wagner első emeletét is. Összesen mintegy 300 nagy cég csak a játékarúban. Képzeltető, hogy más fontosabb cikkben még mennyivel nagyobb a választék gyártmányokban és modellekben.

Ezekbe a palotákba csak kereskedők járnak be, a közönség számára ezek nem hozzáférhetők. A világ minden tájékáról ide seregleg kereskedők száma a jobb években eléri 70—80.000 létszámot, még az idén is felment a számuk 47.000-re. A javarészüket persze magából a Németbirodalomból adódik, de Franciaországból és Angolországból 5—5000, Spanyolországból, Svájból 2—2000, Ausztria és Hollandia, Csehország, Lengyelországból 1500—1500 kereskedő jelent meg az idén is. Magyarországból csak 220 kereskedő járt az idén ott, a közismerten nehéz valutaügyek miatt behozatali engedélyek alig kaphatók, így az odautazás sem érdemes. Ellenben még 1930. évben egy teljes különvonat ment oda, 1200 magyar kereskedővel és gyárossal.

Az említett palotákban a helyeket 10 évre előre bérlik ki, a fölkeket rendszeresen képezik és építik ki, minden kereskedő a maga szakmájának megfelelő berendezéssel látja el. Ezekben nincsenek reklámtáblák, egyszerű, izléses, aránylag kis cégfeliratok mellett üveggel vannak körülveve és az üvegfolyósokon vastag szőnyeggel borított mozaik padlókon sétálva, minden gyárosnak a fölkejét jól lehet kívülről is szemügyre venni. Akinek valamelyik gyárossal dolga akad, vagy az árujára kíváncsi, bemegy az üvegfalak mögé és ott a legnagyobb kényelemmel szemre veheti az őt érdeklő cikkeket. A gyáros aztán felhívja a figyelmet újdonságaira is, közli az árakat, a mennyiségi rendelés esetén nyújtható ár-engedményeket, s a vevő feladja rendelését, megnevezi a fizetési helyet és már mindkét fél el is intézte a dolgát. A legfontosabb ebben az, hogy már március első vasárnapján megindulva, egy hét lefor-

gása alatt a gyáros összegyűjtötte az ezévi programba felvehető megrendeléseket, azokhoz igazítja a gyártást és a kereskedő is biztos lehet felőle, hogy árúját idejére megkapja. Az őszi vásárok már csak pótlásokat kell eszközölnie, valamint a téli idényre tervezett újdonságok beszerzéséről kell gondoskodnia.

Lipcse ezidőszere kb. 650.000 lakosú, igen nagy gyárváros. A híres könyv és prém, szőrmeipar mellett a gépgyártásban és a textilben is jelentős. Egy ilyen aránylag nagy városban is nagy gondot okoz azonban az árúmintavásárookra érkező, a kiállítókkal és személyzetükkel együtt mintegy 100.000 főre tehető közönségnek az elszállásolása cca. 10 napra. A szállodák ezeknek a nagy tömegeknek a befogadására távolról sem elegendők, sőt ellenkezőleg, ezen idő alatt az egész városnak úgyszólván minden számba jöhető lakása szállodát játszik. És pedig igen magas áron. Világítással, de fűtés és kiszolgálás nélkül 4—7 márka egy szoba napi ára.

A budapesti és lipcsei vásárt összehasonlítani alig lehet, sőt talán nem is szabad. A mi vásárunk egy kis és főleg agrárjellegű ország iparának a bemutatója, a lipcsei a világ egyik legiparosabb országának, egy 70 milliós nemzet világhírű iparának a találkozása belföldi és külföldi vevőivel. Mi odajárhatunk tanulni, de sajnos ezidőszere vásárolni nem. Ők idejöhetnek nézni és látni, hogy miként siklik ki kezeikből lassan az a kizárólagosság, amivel reájok és iparukra tekintettünk. Az ő elzárkózásuk évről évre fokozódik a mi rovásunkra, de visszamenőleg az ő kárukra is. Ma még mindég nagyon fenn tartják a fejüket a németek és általában ott keresik problémáik megoldását, hogy a saját nagy nemzeti erejükre támaszkodva és 70 milliós fogyasztó közönségükre bazirozva: az államok autarkijának, az ön-ellátásnak a kérdését oldják meg a mezőgazdaság fejlesztésével. Elfelejtik, hogy a német mezőgazdaság igen nagy és fejlett volt eddig is, nagyon szépen boldogult is, annak ellenére, hogy óriási külföldi behozatalra szorult az élelmicikkekben az anya Németország. Ezt a behozatalt azonban búsán megfizette magának a német ipar, mikor a világ minden számbajövő országába sokkal többet vitt ki ipari termékekből, mint amennyit nyersanyag és élelmi cikkben behozott.

A lipcsei vásár látogatottságának csökkenése sokkal nagyobb vesztesége a német közgazdaságnak, mint amilyen nyeresége a keletporoszországi mocsarak kiszáritása és homokok megkötése során keletkezett és még ma is állandó segínyt igénylő telepítés: az „Osthilfe” jelszavával dolgozó és a németységnek a lengyel elemmel szemben való megerősítését célzó mozgalom.

És az új német kormányzat, bár sok tekintetben az előzővel homlokegyenest ellenkező politikai irányokat követ: mégis magáévá tette és előreláthatólag még konzekvensebben fog arra törekedni, hogy hazáját agrárcikkkel maga lássa el.

Az őszi lipcsei árúmintavásár előreláthatólag a teljes kudarcba fog fulladni, nem azért, mintha a zsidó kereskedők félnének odamenni és ott vásárolni, hanem egyszerűen azért, mert a Németországgal való kereskedelmi forgalom teljesen megakad az oda importáló országokból, ilyen körülmények között pedig alig lehet számítani rá, hogy vásárolni is lehessen. Ez az irányzat végeredményben a német ipar jelentős összezsugorodását fogja eredményezni, sok krachról lehetett már eddig is hallani p. o. a világ-

hírű Schuhard—Schütte gyárak, a Bleichert művek már felszámoltak, de még több fogja ezeket követni. S akkor igazán nem lesz semmiféle módja a német bármilyen kormányzatnak arra, hogy a drágán életre hívott újirányú mezőgazdaságát drágán fizetett ipari munkássággal tartassa el.

Ha tehát a pesti vásár egy éledő és erősödő, nehéz viszonyokkal küzdő kis országnak ünnepi formában, vásári keretek között kissé túltreklámszerű megnyilvánulása is, megítélésében sokkal optimistábbak lehetünk s eredményeiből több és vigasztalóbb következtetést vonhatunk le nemzetgazdaságunk alakulására, mint az ősi és világhírű lipcsei idei vásár eredményei a német ipar számára jelentenek.

Gömbös Gyula miniszterelnököt diadalkapu és üdvözlő küldöttség várta Hatvan határában.

Folyó hó 11-én délután nagyszámú küldöttség várta a budapesti út mentén Hatvan határában Gömbös Gyula miniszterelnököt, aki autón érkezett Budapest felől.

A törvényhatóság részéről dr. Kékessy Dezső járási főszolgabíró, Hatvan község részéről pedig Lévy Mihály püspök, pápai prelátus üdvözölték a miniszterelnököt gyönyörűen felépített beszédekben.

Gömbös Gyula miniszterelnök következőképen válaszolt:

Kellemesen lep meg ez a meleg és szívből jövő fogadtatás az ősi Heves határában. A megye integer, az területileg és az lelkileg. Egerbe megyek. A kemény erő és bátorság ősi létszékébe. Nem harcot hirdetni megyek, hanem a megértést, az összefogást. Azokat az erőket keresem, amelyek megteremtik a lelki egységet, felemelik a hitet. Az egység gondolata az, amelyből fakad a továbbépítés lehetősége s amelyen fel kell épülnie az integritásnak is.

Köszönöm a fogadtatást, Isten áldását kérem a munkára, az összefogásra és a szívek összedobbanására. — Isten velünk!

Tokay Istvánt, Hatvan köztisztelettel körülvett református lelkészét f. hó 12-én temették nagy részvét mellett. A mindenki által szeretett lelképásztor élete 64 évében hunyt el és 35 évig volt papja az általa alapított hatvani református egyháznak. Az ő buzgóságának köszönhető a református templom és paplak közadakozásból való felépítése, a Lorántffy Zsuzsanna egyesület alapítása s eredményes karitatív működése. A templomban felravatalozott koporsó mellett Szabó Aladár gödöllői lelkész, Mucsi Lajos üllői esperes, Bárdos Lajos hatvani segédlelkész bucsuztatták az elhunytat, a temetőben Székely Béla hévizgyörki lelkész beszélt. A hatvani református presbiterium nevében Eszenyi László gondnok, az evangélikus egyház nevében Hugyik Pál aszódi alesperes emlékezett meg kegyeletes szavakkal, a zsidó hitközség nevében pedig dr. Adler Vilmos főrabbi mondott lélekből fakadó imát — s a Máv. dalárda gyászdalokat adott elő. A temetésen a helybeli hatóságok, testületek, egyesületek, iskolák, a környékbeli református egyházak és szórványok nagy számban képviseltették magukat és koszorúzták meg a ravatalt. Bárány Radvánszky Albert az ág. ev. egyház főfelügyelője személyesen helyezte koszorút a koporsóra. — Hatvan egész társadalma osztatlanul gyászolja a közszeretben álló lelképásztor elhunytát.

Érdekes növényvédelmi kirándulás Zemplénagárd tiszamenti gyümölcsöseiben.

Írta: dr. Friedl Gusztáv.

Mint minden évben, ezidén is a felső tiszamenti gyümölcsösöket végig szoktam járni május végén, hogy a tél és rügyfakadás utáni védekezések permetezési eredményét a helyszínen tanulmányozzam. Rendkívül sok és érdekes tapasztalat szűrődik le egy ilyen körút alkalmával, különösen akkor, ha módjában van a szemlélőnek a kisebb és nagyobb gyümölcstermelőkkel a látottak fölött vitatkozni. Akárhányszor, sőt az esetek legnagyobb részében, ha olyan kertekben, ahol permetezés történt, mégis valami hiba mutatkozik, mindig az a megállapítás, hogy a felhasznált anyagok rosszak voltak. Még véletlenül sem fordul elő, hogy megkísérelné a termelő a munkásokban, vagy a rosszul megválasztott permetezési időpontban a hibát keresni. A legtöbb esetben, ahol permetezések után eredménytelenség mutatkozik, épen abban szokott a hiba forrása lenni, hogy minden megfontolás nélkül, tisztán sablonszerű előírás alapján végzi a termelő a permetezést, tekintet nélkül arra, hogy az adott esetben szükséges-e az, vagy felesleges.

Permetezettlen almák, magasszövetesben a galagonyahernyőtől teljesen lerágva.
Z. a. 1933. V. 28.

akadt, aki huzódózva bár, de mégis egy néhány sor fáját közvetlenül rügyfakadás után, úgy, ahogy megpermetezte, bordói lében elkevert Arzola és Darsin készítménnyel. Később hernyóenygyűrűt is rakott fel a fákra, amit már saját eszejárása alapján tartott szükségesnek, bár ezt senki elő nem írta neki. Kiszgazdánk, kinek gyümölcsfái ezen egyetlenegy permetezéstől iskolapéldaként állanak érintetlenül a lerágott gyümölcsfák tengerében, — természetesen magukhoz csalogatták a már kopárra rágott fákra egyelőre még ki nem láródott galagonyalepke hernyóit, vagyis ezek a hernyók tömegesen igyekeztek elvándorolni a lombos, permetezett fákra. Gondolkozó kiszgazdánk munkája eredményét akarta megvédeni és igen helyesen hernyóenygyűrűket alkalmazott ép fáira, hogy fel ne tudjon a vándorcsoport rájuk mászni.

Az eredmény láttára akárhány másik kiszgazda is titokban kezdett permetezni, meg nem gondolva

A helyes növényvédelem, különösen a gyümölcsösökben, ahol annyiféle kártevő garázdálkodik, csakis akkor végezhető igazán előre kiszámított eredménnyel, ha a kártevőket ismerjük és tudjuk azoknak életmódját, hogy mikor kell a kártételt megelőzni, illetve megakadályozni. Hány fölösleges permetezést és ezzel anyagot és pénzt, valamint munkát takaríthatna meg a termelő, ha némi fáradsággal kioktattatná magát a legfontosabb kártevők életmódja felől, hogy megítélje azt az időpontot, amikor a permetezést végezni kellene, vagy hogy megítélhesse, hogy nem-e egyáltalában fölösleges a sablon előírásban feljegyzett permetezés elvégzése.

Igen érdekes példáját tapasztaltam ennek Zemplénagárdtól északra fekvő igen szép, nemes gyümölcsösökben, amelyek már a cseh határ mentén húzódnak végig. 25–30 holdas szabályszerű telepítések május végén teljesen kopáran merednek az ég felé, magas rozsvetésekéből. A galagonyahernyő teljes mértékben lerágta ezen alma-telepeket, sok-sok vaggon ígérkező termést elpusztítva.

Ezt a szomorú látványt itt-ott megszakítja egy sor, vagy különálló almafa, mely teljes lombozatban és szépen kötött terméssel tűnik fel, az egyébként 1-1-es képben. A kép teli mivoltát épen csak az zavarja meg, hogy a kopár fák alatt derékig érő rozskalászok lengenek és körös-körül kászálják a kiszgazdák a magas lucernát.

A zemplénagárdi kezelt gyümölcsösöknek intőjeje egész telen át iparkodott ezen kiszgazdákat arra rábírni, hogy kezeljék, ápolják gyümölcsfájukat, melynek haszna nem fog elmaradni. Egyetlen kiszgazda

Permetezettlen és lerágott almák között egy permetezett és hernyóenygyűrűvel ellátott almafa, teljes épségben, dúsz terméssel.
Z. a. 1933. V. 28.

azt, hogy immár késő, mert lomb és virágzat teljesen le volt rágva. Ezen keresnivalója a hernyónak már nem volt, ennél fogva az arzénos permelté sem tudta hatását kifejteni. A permetezés dacára a kopár fákön veszteglő hernyók, mivel nem ehettek mérgezett lombot, nem is pusztultak el. Ezen rossz időben végzett permetezés pedig a hitetlen kiszgazdáknak meg az ellenkezőjét bizonyító eredményes permetezés dacára is azt a megállapítást váltotta ki, hogy a permetező-anyag nem ér semmit, mert ime hiába permetezték meg a már lerágott fákat, a hernyók nem pusztultak, úgy ahogy várták volna, — nyomban el. Nem önmagukat vádolták, hogy elkéstek munkájukkal, hanem kényelmi szempontból az anyagot minősítették hatástalannak.

Az idejében végzett permetezésnek hatásként egy elkésett permetezés eredménytelenségével szemben ez a vidék olyan szembeötlően és ritkán látható

módon demonstrálja, hogy érdemes volna minden termelőnek, aki csak teheti, oda kirándulni, hogy a helyszínen győződhessék meg arról, hogy mennyire fontos a gyümölcstermelő részére minden egyes kártevőnek életmódját ismerni, hogy aszerint mindig a kellő pillanatban végezze a permetezést és hogy ne legyen rászorulva általánosságban tartott előírások sablonos, gyakorlatban fölösleges tévhatásaira.

Az Egri Katolikus Legényegylet a müncheni nemzetközi legénynapon

Egész télen pezsgő élet folyt az egylet új, gazdagon berendezett székházában.

A nehéz idők romlással fenyegetnek mindent, ami eddig meg tudott maradni a világnézeti és szociális küzdelmek között és a tisztas munká ethikájá alapján. Valóban, ha az egyes emberre vonatkoztatva nézzük a mai állapotot, kétség és aggodalom fogja el a szemlélőt, vajjon elég erős lesz-e a mai dolgozó társadalom, — amely az új embertípusból áll, — hogy energikus és okos elszánással megmaradjon a keresztény erkölcs és emberi kötelek: szeretet és összefűző belső harmonia nyugalmas határain belül. Nehéz sor, annak, aki dolgozik, de nehezebb, akinek kezéből már kiütlötték a szerszámot.

Van-e valahol nagyobb szükség mérséklő belátásra és aktív irányító szellemre, mint ezen a téren, a munka dobogó ütemét s a lelkek békés fegyelmét megbontó áramlatokkal szemben. S elsősorban is a munkás fiatalság ügyénél, amely hovatovább a magyarság új integritásának az ügye lett.

A felhalmozott energia, irányító bölcsesség és szociális sulya miatt Eger társadalmi egyesületei közül a Katolikus Legényegylet az, amely az egri iparosság széles rétegeinek felölelésével a leg-erősebb falként áll ma is a harcban. Felkerestük Kasner István másodelnököt, aki vitéz Subik Károly elnök mellett hihetetlen munkakedvvel és energiával adminisztrálja és irányítja az egyesület egész életét.

Pap és ember, a szív és értelem ereje ragyog elő mosolygó kedélye mögöl. Ezeket mondja: Egyesületünk is megérzi a nehéz viszonyokat. Hiszen legnagyobbreszt keresetükből, szerény viszonyok közt élő emberekből áll a Legényegylet, akik első-sorban szorulnak arra, hogy úgy, ahogy erőnktől telik, a hónuk alá nyuljunk és támogassuk őket. Új székházunk nagy megterheléssel épült, igaz, hogy az iparosság nevelésének sokkal szélesebb terét tettük ezzel lehetővé. A Legényegylet most már 180 segédet számlál, akik szívesen keresik fel otthonukat munkaidejükön kívül, mert itt nemcsak szórakozást találnak, hanem az önképzésre is tág tér nyílik. A téli időszakban u. n. legényestéket rendeztünk meglepő látogatottság mellett, amelyeken a város szellemi életének vezetői, papok, tanárok tartottak előadásokat, az irodalom, történelem és egyéb ismeretterjesztő témák köréből. Nagy sikerűek voltak kulturdélutánjaink is, amelyeken neves előadók szerepeltek a keresztény országos politika és irodalom vezető egyéniségei közül is. Azonkívül az új zenekar és a Colping-dalkör is sikerrel tette változatosá a műkedvelők munkáját. Saját cserkész csapatunk van iparos fiukból, akik Greskovics Lajos parancsnok irányítása mellett valószínűleg meg a cser-

készszellemet és állandó munkával készülnek ma is a gödöllői Jamboree-re. A leventecsapat is szép eredményeket ér el a katonás fegyelmezés és gyakorlati ügyesség fejlesztése terén. Most van folyamatban a műhelyek megszervezése, amelynek a könnyebb elhelyezkedés elősegítése a célja, azzal, hogy a mesterek lehetőleg csak egyleti tagokat alkalmazzanak, illetve részesítsenek előnyben a szerződöttésnél.

Jótekonysága észlelhető a tanoncotthonnak is. A tanonciskolások jönnek itt össze vasárnaponként, dominóznak, rádióznak, vagy előadásokat hallgatnak, ahelyett, hogy az utca veszedelmes levegőjében keresnének könnyű szórakozást. Petróczky Lajos érseki jegyző és Godál Gyula tanító lárdahatalan buzgalma biztosítja itt a folyamatos munkát, aminek jelentősége a fiatalok külső megjelenésén és modorán is észrevehető. Valóban, most belép egy egyleti tag, feszesen összecsapja bokáját, az „Isten áldja” üdvözlésnél meghajlik — mint egy gentleman s előadja jövetele célját: kisebb összeget hozott a „takarékból”.

Igen — mondja kérdésünkre Kasner másodelnök — házi takarék egyletünk is van, ahova a fiatalok elhozzák megtakarított filléreiket, arra az időre, amikor önállósíthatják magukat, vagy nagyobb összegre lesz szükségük. Természetesen a pénz bármikor rendelkezésükre áll, most kb. 4500 pengő van a kasszában.

A mesterek a mesteregyletben találnak napi munkájuk után pihenést és szórakozást, megvitatják itt gondjaikat, tennivalóikat. A mai világban éppen elég problémájuk van jegyezzük meg.

— Bizony sokan nem találnak ma munkát a fiatal munkaerők közül sem. Összeszedik kis cökmökjüket s elindulnak vándorútra, mint régen... de nem tanulni világot látni, hanem kenyeret keresni. Ezek részére rendeztük be a vándorszobát. Itt az átutazók díjmentesen kapnak szállást: tiszta ágyat és szobát. Az Egerben dolgozó vidékiek részére rendelkezésre áll a higiénikus, 38 ágyas internátus, ahol egész éven át minimális összegért kapnak az Eger-környéki segédek és tanulók jó ellátást.

Ami a jövő programot illeti, az egylet most a június 6-tól 12-ig tartó müncheni internacionális legénynapra készülődik. A nehéz anyagi viszonyok miatt csak 19-en vehetünk részt ezen a nagy demonstratív iparos-gyűlésen. 100 pengő a költség, ebből csak a felét adják a résztvevők, felét az egylet fedezi. A legénynap magyarnyelvű előadásain az iparosság-nak, mint hivatásnak a néphez és államhoz való viszonyát fogják megtárgyalni s itt alkalmunk lesz találkozni az elszakított területek iparostestvéreivel is. A szolidaritás fejlesztése ad jelentőséget a legénynapi találkozónak, amelyen 30.000 segéd fog a világ minden részéből megjelenni.

— Avval fejezhetem be ismertetésemet, hogy nehézségekkel küzdve, de erős hittel és tettekkész, bátor bizalommal nézünk az idők elébe, erős reménységgel arra, hogy munkánk nem lesz gyümölcsstelen, mert hisszük, hogy jó munkát végzünk.

Azzal a megerősödött érzéssel távozunk, hogy igazság van Kasner másodelnök szavaiban s egyletünk munkája nyomán enyhülés, és áldás fakad a mai nincstelen időktől keservesen sújtott iparosságra.

A permetezőlé készítéséről és a permetezés kiviteléről.

Irta: Bukucs Imre.

A magyar ember konzervatívsága sehol nem nyilvánul meg annyira, mint a mezőgazdaságban. Egy maradi földművesnek hiába beszél egy elméletileg és gyakorlatilag képzett gazda, legfeljebb meghallgatja, de nem követi. Nem pedig azért, mert azt mondja: az apám is így csinálta, nagyapám is és ha azoknak jó volt, akkor nekem is. Ezek az emberek ellejtik, hogy a tudomány mindenben előre halad, így a földművelésben is. Az utóbbi időben már akadnak értelmesebb, úgynevezett olvasott emberek, akik a tanácsokat nemcsak meghallgatják, hanem követik is.

Hogyan készítették régebben a permetezőlevet, vagy amint általánosságban nevezni szokták a „bordói lét”.

A bordói lé nem egyéb, mint mésszel közömbösített rézgálicoldat.

Legrégebben, ha 1°-os oldatot akartunk használni, akkor 100 liter vízbe beledobták 1 kgr. rézgálicot és 1 kgr. oldatlan, úgynevezett égetett meszet, midőn ezek feloldódtak, a folyadékot összekeverték és úgy használták. Ezen készítési mód helytelenségét belátva áttértek a második módhoz:

Egy tiszta kádba 70 liter vizet töltöttek s a rézgálicot zacskóba, vagy kosárba téve, a kádon keresztül ettől rúdra zsineggel ráakasztották, hogy megmerüljön a vízben. Így oldották fel. Azután egy kgr. oltott meszet egy másik faedényben 30 liter vízben jól szétkeverték, úgy, hogy csomó ne maradjon; egy ócska szitán meg is szűrték. Ezt nevezték *mésztejnek*. A kész mésztejet beleöntötték a rézgálicos vízbe, melyet nyírlaseprűvel alaposan összekavargattak és úgy permetezték szét a levelet.

Mikroszkópikus vizsgálatok alapján megállapítást nyert, hogy gyakorlatban a bordói lé leggazdaságosabb a következő készítési mód mellett: Egy százalékos bordói lé készítéséhez 1 kgr. rézgálicot beleteszünk egy vászonzacskóba, s azt belelógajtuk abba az edénybe, amelyben 50 liter víz van s ott feloldódik. A másik 50 liter vizet tartalmazó edényben pedig feloldunk 120 kgr. szalonnásra oltott meszet. *Ha mindkettő teljesen fel van oldva, akkor a rézgálicot lassan, folytonos keverés közben vékony sugárban beletöltjük a mészbe és kész a bordói lé*, mely suspensió lévén, állandóan jól kevertnek kell lennie, épp ezért a levelet a permetezőbe öntés előtt nyírlaseprűvel alaposan fel kell keverni. Ez a harmadik készítési mód bizonyult a legjobbnak. Az előbbi kettő azért nem ilyen jó, mert ott 6—9 mikron nagyok a suspensió szemcsék, míg ezen harmadik készítési mód mellett 2—3 mikron nagyságúak. Ez utóbbinak az az előnye, hogy lassabban ülepedik, mégpedig a régihez képest 3—4-szer lassabban. A finomabb szemcséknek tapadóképesége is nagyobb. A régi-nél bizony sok anyag tapadás nélkül lehullt, kárba veszett. Ma ez nagy anyagi veszteséget jelent. Ezenkívül a spóraölő hatása is nagyobb, miáltal a termést biztosabban megóvhatjuk. A bordói lé jósága a kémiai összetételen kívül függ a fizikai összetételtől is. Ez kolloid szemcsék tömege, melynek hëzagait víz tölti ki. Ez bizonyítja, hogy lassan ülepedik s mivel igen finom eloszlású, így fungicid hatása nagy. Függ a minősége a mész minőségétől is, mely szalonnás, finom legyen.

A jól elkészített bordói lének nem szabad megperzselnie a leveleket, az ilyen bordói lé olyankor perzsel kissé, ha egy darabig hideg, borús, esős idő járt, minek folytán a levelek epidermise, bőre gyenge maradt. Ellenben a rosszul közömbösített lé nagyon megperzselheti a szőlőt.

Hogy jól eltaláltuk-e a levelet, úgy próbáljuk meg, hogy veszünk a patikában néhány filléért piros lakmuszpapírt, abból egy szeletkét belemártunk a jól felkavart lébe, s ha a piros lakmuszpapír megkékül, az annak a jele, hogy a lé kész. Ha nem kékül meg, akkor még töltünk a kádba mésztejet s újból megpróbáljuk, mindaddig, míg a papír megkékül.

* * *

A peronospora (Plasmopora viticola) a szőlő egyik legveszedelmesebb ellensége: gombabetegség. A legújabb vizsgálatok szerint a légzőnyílásokon hatolnak be a zöld növényi részekbe *leginkább alulról*. Az első fertőzés az erek mentén és a levelek fogain látható. A peronoszpóra, amit „fenerosz pórának” csúfolnak, a levelzet fonákján alul a légzőnyílásoknál torlódik össze és ezen légzőnyílásokat elzárja úgy, hogy a levelek sem lélegzeni, sem táplálkozni nem tudnak -- elpusztulnak.

Ezek tudatában alaposan oktassuk ki a *permetező embereinket, hogy a gép szóródóját és a csövet úgy tartsák, hogy a kilövelő permet leginkább a levelzet alsó részére tapadjon*. Az ily módon végrehajtott permetezés lesz igazán hatásos.

Tudnunk kell azonban azt is, hogy ezen gomba ellenségén kívül van a szőlőnek sok kórokozó bántalma és ellensége. Ezek mellett a rovarok ellen is kell védekezni, mert a szőlőmoly és ilonca tönkreteszi azt, ami a peronoszpórától és más gombától sikerült már megmenteni.

A hatvani OMKE. tisztújító közgyűlése.

A hatvani OMKE legutóbbi választmányi ülésén elhatározta, hogy tisztújító közgyűlést f. hó 18-án d. u. fogja a községháza tanácstermében megtartani. A közgyűlés ünnepélyes keretek között fog lezajlani, Balkányi Kálmán központi igazgató részvételével. Az újraszervezett hatvani OMKE most fog először a nyilvánosság elé lépni, a hatvani kereskedők jól fellogott érdeke egyenesen parancsolólag írja elő, hogy Hatvan minden számottevő kereskedője részét az egyesület munkájából, mert hiszen saját maga existenciális érdeke ellen vét az a kereskedő, aki nem törődöméggel és bűnös tunyasággal nézi, hogy minden más érdekcsoport milyen lázasan szervezkedik a maga létének biztosítására.

Értesülésünk szerint a közgyűlésen Balkányi Kálmán is fel fog szólalni, és a gyűlés után a Nemzeti Szálloda éttermében társas halvacsonna lesz.

Városi tisztviselők nem lehetnek igazgatósági tagok az egri fürdőüzemknél. Az egri strandhálózat hullámai elcsendesedtek, de a strandfürdő megnyitásával nem értek véget. A belügyminiszter legutóbb egy régebbi rendelkezésre hivatkozással, amely kimondja, hogy tényleges szolgálatban álló köztisztviselő nem lehet részvénytársaságok igazgatósági tagja, rendeletet küldött Heves vármegye alispánjához, amelyben megsemmisíti a városi tisztviselőknek, név szerint *Braun Károlynak, Frank Tiivadarnak, dr. Kálnoky Istvánnak és Simonyi Nándornak* tagságát a Városi Fürdő Rt. igazgatóságában.

Felebbezés a kereseti és jövedelem vagyonadók ellen.

Irta: Hofbauer Arthur.

Az általános kereseti és jövedelem vagyonadó kivétele ez évre befejezést nyert s az adófizetők legnagyobb részét meg is kapták már az adófizetési meghagyásokat. A kivételek eredménye azonban sajnos nagy csalódást keltett, mert az adóalapok megállapításánál nem teljes mértékben méltányolták a kivető hatóságok az általános keresetsökkenést, sőt ennek dacára a kincstár is nagy számban mondta fel a rögzített alapokat.

Tekintve, hogy ilyenformán az idén szokatlanul nagy számú felebbezésre van kilátás, nem érdektelen e kérdéssel kissé foglalkozni.

Mindenek előtt le kell szögezni, hogy csak abban az esetben érdemes felebbezni, ha a megállapított adóalap tényleg több az elmúlt évben elért tiszta nyereségnél. Csupán csak kísérletezni abban a reményben, hogy valami szerencsés véletlen folytán majd csak elengedik az adót, vagy lényegesen leszállítják az alapot, felesleges és meddő volt mellett, sem az adózó, sem az állam érdekeit nem szolgálja. Egyedüli eredménye ugyanis az, hogy feleslegesen szaporítja az állami adminisztráció költségeit, ami végső sorban az adózónak is kárára van, tekintve, hogy e költségek köztartozásokból fedeztetnek.

Az aránytalanul súlyos adókivetést azonban nemcsak lehet, de meg is kell fellebbezni, mert az ilyen adó majd a behajtás során fog igen kellemetlen következményekkel járni s ilyenkor már nem léven mód a jogerős kivétel csökkentésére, a kényelmeskedő, vagy nemtörődöm adózó hosszu ideig nyögheti kényelmeskedésének következményeit.

A felebbezés elkészítésénél az alábbiakat kell szem előtt tartani.

Elsősorban meg kell jelölni azt, hogy milyen fizetési meghagyásban megállapított milyen összegű adóalapot sérelmez az adófizető. A felebbezésnél mindig az adóalapot és nem a kivetett adót kell megtámadni s annak túlzott voltát kell igazolni. E célból nem annak az igazolására kell törekedni, hogy a kivetett adó sok, terhes az adózóra, nem tudja fizetni stb. mert ilyen címen legfeljebb méltányosságból van helye törlésnek, hanem azt kell beigazolni, hogy a megállapított adóalap több, mint az előző évi tiszta nyereség. Ennek igazolása úgy történhetik meg legeredményesebben, ha az elsőfokú indokolás téves voltára mutat rá a felebbezés s ezt megdöntve számszerűleg kimutatja a valóságos nyereséget, még pedig úgy, hogy annak minden tételét lehetőleg okirattal is igazolni lehessen. A pontos és helyes kereskedelmi könyveket vezető adózó akkor jár el leghelyesebben, ha jövedelmének, vagy ami mostanában sajnos a leggyakoribb eset, veszteségének igazolására könyvvizsgálatot kér. A könyvvizsgálat ugyanis majdnem minden esetben tisztázza a pontos jövedelmet.

A felebbezést az adófelszámolási bizottság bírálja el és másodfokon határoz az adóalap tekintetében. Itt kell tehát lefolytatni az adóalap bizonyítását. Ép ezért ennek tárgyalására felkészülten kell elmenni és mindent, ami a felebbezésben foglaltak valóságát igazolja, el kell vinni. Könyvek hiányában az igazolásnak főként a forgalom megállapítására kell irányulnia, mivel ilyen esetben az adó

rendszerint ezen fordul meg. Igazolni kell persze lehetőleg a terheket is, ami ugyan lényegesen nehezebb dolog, de az adóssági kamatok pontos okirattal való beigazolása mindenestre okvetlenül szükséges.

Nagy gondot kell fordítani arra is, hogy becsülés utján adózó olyan teherterületeket, amelyeket csak a nyereség-veszteség számlával adózók vonhatnak le, levonásba ne helyezzen, mivel ezeket hozzáírják az adóalaphoz. Épen ezért fölülte fontos a felebbezés elkészítése előtt az utasításnak (1927. évi 300-500 P. M. sz. rendeletek) ide vonatkozó rendelkezéseit alaposan át tanulmányozni, vagy a felebbezést szakértővel alaposan megtanácskozni, mert különben még az is előfordulhat, hogy a felszámolási bizottság felemeli a sérelmezett adóalapot, amire a gyakorlatban már számos példa volt.

Jegyzői értekezlet.

A hatvani járás jegyzői kara dr. Kékessy Dezső járási főszolgabíró elnöklete alatt folyó hó 8-án értekezletet tartott, amelynek több érdekes és fontos tárgya volt. Budapest székesfőváros kérésére az idén is, miként a múlt években, a hatvani járás községei 20 fővárosi szegény gyermek Hasznoshutában való nyaraltatását vállalták el. — A járási főszolgabíró a legnagyobb szeretettel karolva fel a Vöröskereszt Egylet sorsát, a járás jegyzői karát felkérte, hogy mindazon községekben, ahol ezen kiváló intézmény még nem működik, igyekezzenek a helybeli fiókegyletet megalkotni! Ismerve a hatvani járás jegyzői karának megértő, hazafias, és szociális gondolkozását, bizton reméljük, hogy a folyó év őszén már beszámollatunk majd arról, hogy a járás minden községében ez a nagy hivatású egyesület megkezdte működését.

Az értekezleten szóba került a községi falkolák rendbentartásának kérdése is, továbbá, hogy a kiültetett fák megfelelő ápolása ellenőriztessék.

Megbeszélés tárgyát képezte a revíziós záslók felállításának kérdése is, amelynek megvalósítására is rövidesen bizton lehet számítani.

Sipócz Jenő dr. Budapest polgármestere meleg szavakban köszönte meg dr. Kékessy Dezső járási főszolgabírónak, illetve a hatvani járás községeinek a budapesti szegény gyermekekkel szemben tanúsított jóindulatát.

Hofbauer Testvérek

könyvelés ellenőrzés. BUDAPEST, IV.,
MUZEUM KORUT 7. Telefon: 89 7 - 57.

Könyvelés vezetése, betanítása, adómérleg, társas, örökségi elszámolások elkészítése. Adó és egyéb vizsgálat esetén **el l e n s z a k é r t ő i** közreműködése stb. (Szanálási tervek kidolgozása és végrehajtása.)

Látja, látja megint elfelejtette az előfizetési díjat beküldeni. Sietve hozza helyre a hibát.

A „Hevesvármegyét” ne csak olvassa, hanem fizessen is elő reá!

A Magyar Statisztikai Társaság Egerben. Május 28-án a Magyar Statisztikai Társaság ünnepi ülést tartott Egerben, amelyen megjelent többek közt Kenéz Béla volt miniszter, egyetemi tanár és dr. Kováts Alajos a központi Statisztikai Hivatal elnöke is. Kenéz Béla nagyvonalú megnyitót, dr. Kováts Alajos pedig nagy tudású előadást tartott a statisztika köréből. Az ünnepi ülést fényes diszebed követte.

1933/268. vgt. szám.

Árverési hirdetés.

Dr. Führer Pál ügyvéd által képviselt Nemzeti Hitelintézet javára hábr. 472 P. tőke ennek 1932. év febr. hó 1 nap 11 % kamát és több követelés járulékaik erejéig a gyöngyösi kir. járásbíróóság 1932. évi 926. sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1932. évi március hó 17-n lefoglalt 1130 P.-re becsült ingóságokra hatvani kir. járásbíróóság Pk 3536/1932. sz. végzésével az árverés elrendelhetvén, annak az 1908. évi XLI. t.-c. 20 §-a alapján a következő megnevezett Remington írógép javára 152 P. 99 f. Sztaniek Ernő javára 90 P. Magyar Alt. Tak. pénztár javára 351 pengő. továbbá a foglalási jkönyvből ki nem tűnő más foglaltatok javára is, az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is lennél és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset lolyamatban nincs, — végrehajtást szenvedő lakásán. Biróilag eddig megállapított költség 109 P. 78 fillér Hatvan leendő megtartására határidőül 1933. évi június hó 20 napjának délelőtti 10 órájára tüzetik ki, amikor a biróilag lefoglalt butorok, falitükör, óra, szőnyeg, villanylámpa stb. s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fogom adni még akkor is, ha a bejelentő fél a helyszínen nem jelenne meg, ha csak ellenkező kívánságot írásban nem nyilvánítt.

Hatvan, 1933 évi június hó 1.

Darvay Gábor
kir. jbirósági végrehajtó.

Hirdessen

a „HEVESDÁRMEGYÉ”-ben
biztos sikert ér el!

A hatvani vasuti felüljáró alatt az állomáshoz vezető ut mellett, cineletes saját házában nyitotta meg május elsején
szállodáját és éttermét
CSEKŐ GYULA.

A gyönyörű árnyas kerthelyiség valósággal üdülőhely. A megyebeliek csak egyszer próbálják meg! Álljanak meg autóikkal! A legizletesebb ételek és italok szolid polgári áron lesznek kiszolgálva.

Olcsó menü és penzió rendszer!

Csongrádvármegyei Általános Tanítóegyesület üdülőháza, nyilvános étterme és szállodája

Mátrafüred (Bene)

Bérlő: WICKL PÁL

Telefon: Mátrafüred/2.

Egész éven át nyitva.
Elsőrendű szálloda, 16
tágas, világos déli fekvésű
csendes szobával. Minden szobában
folyó víz. Külön fürdőszobák. Minden

igényt kielégítő kényelem. Modern étterem, napozó. — Penzió. Diétás koszt. Szőlőkura. Szolid árak. Figyelmes kiszolgálás. Elő- és utóidényben engedmény.

A kisujszárlási ref. Horthy-reálgimnázium internátusába

a következő iskolai évre 80 tanuló vehető fel. A reál-gimnáziumban a francia nyelv a kötelező. Az internátus a reál-gimnáziummal szemben két holdas befásított telken fekszik, modern berendezésű, külön háló, tanuló, étkező és olvasó termek vannak; továbbá vízvezeték, zuhanyfürdői hideg és meleg vízzel, tennispályája, külön torna és játékdvara van. A tanulmányi felügyeletet és az órákra való előkészítést három bennlakó tanár látja el. Az évi teljes ellátás (ötszöri étkezéssel naponta) díja 600 P. pengő, mely havi 60 pengős részletekben is fizethető. Indokolt esetben kedvezményt is kaphatnak a növendékek. Felvételi kérvények az előző évi bizonyítvánnyal és 10 pengő felvételi díjjal együtt június hó folyamán nyújtandók be a református Horthy-reál-gimnázium igazgatóságához. A helybiztosítása érdekében kívánatos a mielőbbi jelentkezés. Előjegyzést elfogad, „Tájékoztatót” küld és mindennemű felvilágosítást készséggel ad a reál-gimnázium igazgatósága.

A szerkesztésben résztvesznek:

Egerben: Dr. Erlach Sándor, Gyöngyösön: Dr. Katrics Kálmán, Tiszafüreden: Dr. Végh József
Kevesen: Figlár Géza, Pásztión: vitéz dr. Szilágyi Sándor.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Ög Vilmos, Hatvan, Telefon: 85.

Társ szerkesztő: Balogh István Gyöngyös.

Kéziratok, előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatal címére Hatvanba küldendők.

Hirdetések díjszabás szerint.

**Bindfeld Márk és fiai
részvénytársaság**

épületfa kereskedő cégnél
a legmodernebb kivitelű
cementárúk és műkövek
beszerezhetők.

Hatvan. Telefon 30.

Blumenthal Béla

épületfa-kereskedése és
cementgyára.

Hatvan. Telefon 29.

Elsőrendű cementárúk!

Mindennemű építőanyag:
cement, téglá, cserép, nád, kőpor stb.
a legjobb minőségben kapható.

ÉDES és DECSY

IRÓGÉPCÉG

Budapest VII. Akácia utca 13.

Írógépek 50 pengőtől, Remington Royal, Smith Oliver olcsó árusítása jótállás mellett. Szakszerű javítóműhely.

Jó munkáért kitüntetve.

**Eladó gyümölcsfa-
oltványok**

KESERŐ BÁLINT faiskolájában, Pusztamonostor, Szolnok megye. (A Magyar Faiskolai Szövetség tagja.) Alma, körte, szilva, kajszli, cseresznye, meggy, dió, eperfa magról, vadkörte és vadalma, két éves csemeték. Versenyképes minőség és árak. Árjegyzéket kívánatra küldök. Látogatókat szívesen fogadok. Telepem közvetlenül a pusztamonostori vasútállomás mellett van.

Minden városban

és minden faluban tudják, hogy milyen kellemes és előnyös megszállni.

BUDAPESTEN a

BRISTOL SZÁLLÓBAN.

Előzékeny kiszolgálás.

Kellemesen fűtött szoba. Kitűnő ellátás.

Naponként és személyenként 12. — P.-ért.

Központi iroda:

Horváth Mihály ucca 774.

**Nagy és kisméretű!
géptégla, hornyoltcserép!**

A Hatvani Gőztégla és Cserépgyár r-t. hatvani gyártelepén kitűnő minőségű.

Nagy méretű tégla Hornyoltcserép

Kisméretű „ Gerinc-cserép

TELEFON:

VIDÉKI

Központi iroda 22.

viszonteladékat

Gyártelep 31.

keresünk.

Olcsó áron,-

részlelvezéssel is kapható!

Bell Miklós

tégla és
cserép-
gyára.

Mátraderecske.

A gondos háziasszonyoknak

csütörtököl!

első teendője, hogy felkeress

HAJDU ÁRMIN

üzletét

ahol friss pörkölésű elsőrend

kávé!

kap igen jutányos áron! — Denaturált szesz nagyban és kicsinyben! — Vidéki megrendelésekre pontosan eszközlök! — Saját érdeke parancsolja, hogy egyszer próbálja meg.

Standard

rádiókészülékek

Illés Béla

radiószaküzletében.

Eger. Telefon: 230.

Parád

gyógy-fürdő, arzén- és vastartalmu természetes ásványvízforrása.

Szénsavas fürdők,

vizgyógyintézet. Nivaló eredménnyel gyógyítja a női ivarszervek különféle megbetegedéseit (magtalanság, a méh idült lobja, petefészekgyulladás, izzadmányok stb.) Előidényben legalább 4 napig a fürdőben

tartózkodó vendégeknek május 14-től június 25-ig 25% kedvezmény! közlístviselőknél a szoba és fürdő árából 50% engedmény! Előidényben közlístviselőknél kétágyas szobában személyenként 6 — pengőért, egyágyas szobában 6 pengő 50 fillérért teljes ellátás. FOLYO VÍZZEL ellátott, modern, kényelmes szobák. Napi ételmezés 4 pengő 20 fillér.

Penzio- és menürendszer. Mérsékelt vendéglői árak!

Prospektust és bármilyen felvilágosítást készséggel nyújt a FÜRDOIGAZGATOSÁG, PARÁDFÜRDŐ. Telefon: Parád 1.